

Книжнина
Book Reviews

НОВА И ПОЛЕЗНА КНИГА

Вяра Гюрова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Иржи Прокоп. *Сравнителна педагогика.* Превод от чешки език, Габрово, Екс-Прес, 2012, 294 с.

Резюме. Статията представя съдържанието на книгата на И. Прокоп от Карловия университет в Прага „Сравнителна педагогика“ (2012). Книгата съдържа ценна информация за същността на сравнителната педагогика, съвременните тенденции в европейското образование, образователните системи и промените в училищното образование, в подготовката и квалификацията на учителите в Чехия, Полша, Франция, Англия, Швеция и Германия.

Keywords: education, system of education, comparative education, European education

Отскоро на нашия книжен пазар е книгата на чешкия университетски преподавател Иржи Прокоп „Сравнителна педагогика“. Авторът е доцент и доктор по педагогика в Карловия университет в Прага (Република Чехия) и професор в Педагогическия факултет на Университета в Краков (Полша).

Книгата е един съвременен преглед на случващото се през последните десетилетия на сцената на европейското образование и в отделни европейски страни – Франция, Англия, Швеция, Германия, Полша и, разбира се, в Република Чехия. Изследването на този опит е от значение за разбирането на случващото се и в нашата страна. И в това е смисълът на сравнителната педагогика (в много страни популярна като „Сравнително образование“). Интересът към нея, както пише авторът в уводната част на книгата, „е мотивиран от познанието, че образованието в рамките на една държава или регион се развива и обогатява от полезното, което ще разпознае и приеме от образованието, реализирано в други страни“ (с.14).

Книгата съдържа ценна информация и за същността на сравнителната педагогика. Като една от дисциплините от системата на педагогическите науки (популярна в западноевропейските страни като „науки за образованието“, а в Чехия – като „науки за възпитанието“), сравнителната педагогика ползва постиженията на други педагогически области, но и резултатите, до които тя достига, „позволяват на другите педагогически дисциплини още по-прецизно да достигат до теоретични заключения и до практически решения както при разглеждането на образователната система като цяло, така и при разглеждане на следващи от това проблеми...” (с. 21). С това сравнителната педагогика и тази книга биха били полезни на различни специалисти от сферата на образованието и педагогическата наука, както и на студентите от педагогическите специалности. По-конкретно учителите ще намерят в книгата интересна информация за съвременните тенденции в образованието изобщо, както и за системите за образование на учителите в европейските страни и по-конкретно във Франция, Англия, Швеция и Германия. А специалистите от различните нива на управление на образованието ще се запознаят с реформаторските усилия и съвременните тенденции на реформите в сектора на образованието от втората половина на XX век насам в европейските училищни системи и по-конкретно – в бившите социалистически страни, а от тях – подробно в Чехия и Полша.

Една такава книга не може да мине без представянето на международната класификация на стандартите в образованието на ЮНЕСКО ISCED. При това авторът обобщава основните характеристики и тенденции на развитие на всеки сектор на образованието, включен в тази система (предучилищно, начално, прогимназиално, средно, след средно (третично) – висше и невисше образование), както и общите тенденции на развитие на образователните системи на страните – членки на Европейския съюз. Извежда се общото и различното, като например общата тенденция в отделните страни да се поставят „основите за учене през целия живот” в училищното образование и „качествени основи на образованието като цяло”, разликите в стила на възпитание на децата – децата като „обект на възпитание” в Германия, Австрия, Република Чехия, Франция и противоположния „англосаксонски модел на възпитание [...], за който е характерна либералната концепция за възпитанието, партньорските отношения, откритостта в обучението” (с. 220).

Подробното представяне на реформите в образованието в Република Чехия навежда на аналогии с промените в българското образование – например малко пари, много университети, но и на констатации, които не са в наша полза, като например за връзката образование–работно място–работна заплата (само 2,2% от висшистите в Чехия през 2007 г. са без работа, а средната работна заплата на специалист с висше образование е с 80% по-висока от тази на човек със средно образование), за нарасналия повече от 4 пъти брой

на чуждестранните студенти, за приоритетния избор и търсене на технически наред с икономически специалности, за значителния спад на безработицата сред завършилите средно образование в периода 2003–2008 г. и пр.

Книгата е написана на достъпен език и стил, което улеснява читателите. Освен студентите и педагозите всеки, който се интересува от съвременните проблеми и тенденции в образованието, би могъл да намери нещо интересно и полезно за себе си, което оправдава присъствието на тази книга на книжния пазар в България.

AN NEW AND USEFUL BOOK

I. Procop. Comparative pedagogy. In bulgaruan language. Gabrovo, Ex-Press, 2012, 294 pp.

Abstract. Article presents content of the book “Comparative pedagogy”. The author is university teacher at the Karlovy University in Prague (Czech Republic). The book contains valuable information about essence and specificity of Comparative pedagogy, modern tendencies of European education, systems of education and changes in school education and teachers’ basic and post-diploma education in Czech Republic, Poland, France, UK, Sweden, Germany.

Prof. Viara Todorova Gyurova, PhD

✉ 15, Tsar Osboboditel bld

4000, Sofia, Bulgaria

tel.: + 359 32 261 814 + 359 888 705 712

e-mail: vgurova@yahoo.com